

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy óra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

Kormányválság és rendszerváltozás előtt Perényi és Hadik előtérben

Budapest, szept. 15. A kisgazdapárt tegnap esti értekezlete egységes színezetű volt ugyan, de ez az egység csak látszólagos, mert a Rubinek-csoport tisztán annak a hatása alatt állt, hogy Nagyatádi hívei többségben voltak. Ugy látszik, hogy a politikai helyzet teljesen válságossá lett. Ellenzéki oldalon már kormányválságról beszélnek és azt mondják, hogy ennek rövid időn belül el kell következnie. Megokolják ezt elsősorban a botrányal, másodsorban a külpolitikai helyzettel, harmadsorban pedig Hegedűs bukott politikájával.

Az ellenzékekével körülbelül hasonló nyilatkozatot tett ma este az Andrássy-pártnak egyik legtekintélyesebb tagja, aki kijelentette, hogy a kormányválság aktuális, épen úgy aktuális azonban a nemzetgyűlés válsága is; valószínű, hogy nemcsak kormány-, de rendszerváltozás is fog bekövetkezni.

Politikai körökben erősen emlegetik mint jövőbeni kormányelnököt, báró Perényi Zsigmondot, a kisgazdák viszont gróf Hadik Jánosnak szeretnék felajánlani egy baranyai mandátumot, hogy ezzel a politikai aktivitás terét megnyissák számára.

A parlament elé!

A kereszténypárt vezetősége helyeselte nagyatádi Szabó tegnapi tapintatos beszédét, amelyben tartózkodott még a legese-

kélyebb célzástól is. A tegnapi tüntetés ellenére a párt tagjainak nagy része azonban nincs megelégedve a hozott határozatokkal és feltétlenül a parlament elé akarja vinni a dolgot. Ez a szándéka Friedrich pártjának, a disszidenseknek és az ellenzéknek. Ereky Károly is fel fog szólalni az első ülésen.

Nagyatádi nyilatkozata

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter ma a következő nyilatkozatot tette:

— Érintetlenül és ártatlanul álllok a vádak közepette, amelyeket néhány nem becsületes ember támasztott életre. Több ezerre tehető a kiadott engedélyek száma és így nem csoda, hogy azok mellett a korrekt engedélyek mellett inkorrektek is vannak. Nagyon kevés azoknak a mostani neves politikusoknak a száma, akik valakit ne ajánlottak volna. Mert hiszen az ajánlás önmagában még nem kifogásolható és nem állapít meg inkorrektiséget. Az egyes ügyosztályok megkapták az utasítást, hogy dolgozzák fel az aktákat és amikor ezzel készen lesznek, én magam fogom azokat nyilvánosságra hozni.

Mindenkinek engedélyt adok arra, hogy az egyes ügyosztályokban ezekbe bele nézhessen, de a laikus úgy sem tudna kiigazodni az ezer és ezer akták között, amelyek között — ismétlem — a korrektekkel keverve vannak inkorrektek is.

»Azonnal lemondani!«

Rassay felszólítása a miniszterelnökhöz

Budapest, szept. 15. A kisgazdapárt tegnapi értekezletének eseményeivel kapcsolatban Rassay Károly nemzetgyűlési képviselő ma a következő nyilatkozatot tette egy újságíró előtt:

— Itt fekszenek előttem a reggeli lapok, olvasom a kisgazdapárt tegnapi értekezletéről szóló tudósításokat és nem tudok hinni saját szemeimnek. Hát már ide jutottunk volna? A kormány egyik tagja nyíltan odavágja az ámuló ország szemébe: „Az adott esetben minden politikai párt tagjai, sőt a kormány tagjai részéről is történtek kijáratok”. Hiába forgatom a lapokat, nem találok cáfolatot sem a vádoló miniszter, sem a kormány részéről. Azt sem olvasom, hogy a kormány e kijelentés után beadta volna lemondását, vagy pedig megtagadta volna a közönséget ezzel a vádoló miniszterrel.

Magyarországon tehát egy tényleges miniszternek büntetlenül és következmények nélkül el lehet mondani, hogy nála miniszter-társai részéről is kijáratok történtek.

Ezek után a miniszterelnök urhoz volna egy pár szavam:

Miniszterelnök ur! Ön sohasem mulasztotta el, hogy Cato tógájában tetszelegve, politikai ellenfeleit a becsületre és a hazaszeretetre kioktassa s ezt most szóltanul eltiiri?

Ebben a percben magam előtt látom azt a pár sápadt, ijedtarca nyomorultat, akiket felhajtott fedelű kocsikban rendőrök kísérik át az ügyészre.

Mert erről is szó van. — Vagy azt gondolja miniszterelnök ur, ott a tárgyalóterem szorongásai között majd el fogják mulasztani azt a védekezést, hogy!

Miniszterelnök ur! Az ön kormányzati rendszere rövid idő alatt sok sebet kapott. Most még az ország érdeke némaságra kényszerít bennünket, de eljön rövidesen az idő, amikor számon kérjük azt a megaláztatást, amibe a külügyi és azt a gazdasági esdőt, amibe pénzügyi és gazdasági politikánk vitte az országot.

Az ország és önmaguk iránt ezután csak egy kötelességük lehet: azonnal lemondani!

Ha pedig ezt a kötelezettségüket nem érzik, akkor Magyarország államiójától, a magyar nemzet becsületének hivatott őreitől kell kérnem: mentse meg a nemzetet a napról-napra megújuló szegénytől és adion a nemzetnek az igazság kiderítésére, a nemzeti becsület megmentésére, a tömegek megnyugtására új kormányzati rendszert, de ha más út nincs, — minél hamarabb új nemzetgyűlést is!

Nagyatádi helyesbít

Budapest, szept. 15. A politikai klubokban ma este nagyon kevesen jártak fent s így a napnak különösebb eseménye nincs. Mindössze nagyatádi Szabó István válaszolt Rassay Károlynak ma délután megjelent nyilatkozatára. Kijelentéi Nagyatádi, hogy ő nem azt mondta, amit Rassay közöl, hanem a következőket:

— Intervenciók minden párt tagjai részéről történtek és miniszterek is ajánlották figyelembe kerüléseiket, ami régi gyakorlat, hiszen a multban is megtörtént, hogy egyik miniszter a másiknak figyelmébe ajánlott egy-egy ilyen kérelmet.

Az entente bevárja a magyar választ

Megegyeztek a kényszerrendszabályok kérdésében — Négy nap alatt megtörténik Nyugatmagyarország átadása

Bécs, szept. 15. A Mittags-Zeitung jelenti: Della Torretta márkai olasz külügyminiszter ma este elhagyja Bécsset. Ittléte alatt tisztázták a nyugatmagyarországi kérdést, amennyiben az a nagy entente-ot érinti. Az entente-hatalmak a Magyarország ellen folytatandó további eljárásal tökéletesen egyetértenek. A római, párisi és londoni kormányok autentikus értesítés szerint a következőkben egyeztek meg:

1. Bevárják Magyarország választ a második entente-jegyzékre.
2. Ha ez a válasz kitér a dolog lényege elől, akkor ultimátumot intéznek a magyar kormányhoz.
3. Ebben az ultimátumban egész közelről meghatározott kényszerrendszabályokat helyeznek kilátásba.
4. Ezeket a kényszerrendszabályokat így csoportosítják: kezdetben gazdasági szankciókat terveznek, még pedig Magyarország teljes blokádját, a mit az utódállamok hajtanának végre. Magyarországra kimondják a teljes forgalmi zárlatot.

5. Ha ezek a gazdasági kényszerrendszabályok eredménytelenek maradnának, katonai lépéseket tennének Magyarország ellen. Ennek az ultimátumnak átadását még e hét folyamán várják. Végérvényes szövegét a nagyköveti tanács állapítja meg.

Az entente-államok vátozatlanul megmaradnak azon az állásponton, hogy nem engedik meg a jugoszlávok és cseheknek Nyugatmagyarországra való bevonulását, minthogy ezáltal óriási háborus veszély támadna Európa számára.

Bécs, szept. 15. A kiűrités foly

atásának tervezetét, amelyről Ferrario, a soproni entente-bizottság olasz tagja Della Toretta olasz külügyminiszterrel Bécsben tárgyalt még ma a magyar kormány elé terjesztik. A soproni szövetségközi bizottság követelménye fogja tervének haladéktalan végrehajtását.

A Neues Wiener Tagblatt londoni jelentése szerint ott ma is tartja magát az a hír, hogy a nagyköveti konferencia a magyar kormányhoz ultimátumot intéz, amelyben követeli, hogy Magyarország azonnal vonja vissza csapatát Nyugatmagyarországról. A lap szerint bécsi entente-körökben, a nagyköveti konferencia ilyen szándékáról mit sem tudnak, de az ultimátumot nem tartják valószínűtlennek. A nagyköveti konferencia valószínűleg ma vagy holnap fog lalkozni a nyugatmagyarországi kérdéssel és a tárgyalásnál a soproni tábornoki bizottság jelentései fontos szerepet fognak játszani.

Bécs, szept. 15. A Neues Wiener Abendblatt jelenti: Az itteni entente-körök még ma sem erősítették meg azt a londoni híradást, amely szerint Magyarországnak ultimátumot szándékoznak küldeni. Mindenesetre újból hangsúlyozzák, hogy az entente, amennyiben Magyarország további magatartása szükségessé tenné, kész szigorú intézkedésekre és nem fog habozni azokat keresztülvinni. Remélik azonban, hogy erre nem fog sor kerülni, sőt bizonyos optimizmus észlelhető a nyugatmagyarországi kérdés megoldása körül. Ezzel egybehangzó az a tény, hogy Della Toretta márkai külügyminiszter, aki bécsi tartózkodásának eredményével nagyon megelégedett, a nyugatmagyarországi kérdés gyors és sima elintézését reméli.

Bécs, szept. 15. A Neues Wiener Abendblatt a nyugatmagyarországi kérdéssel egybekötve közli azt is, hogy ha a magyar kormány újból halogatni akarná az ügyet, akkor kétségtelen, hogy ultimátumot küldenek és a tervezett büntetőszankciók végül is életbelépnének.

Az olasz sajtó ellenünk

Róma, szept. 15. Az olasz sajtó egyértelműleg elítéli a magyar válaszigjegyzéket.

Franciaország is ellenünk

Bécs, szept. 15. A Neue Freie Presse jelenti Párisból: A magyar kormányt kétségtelenül felvilágosították arról, hogy a nyugatmagyarországi kérdésben semmiestre sem számíthat Franciaország kimondott, vagy hallgatóságos támogatására. — Most már biztosra vehető, hogy Franciaország elengedhetetlennek tartja a saintgermaini békeszerződés szigorú végrehajtását, esetleg részt is vesz az e célt szolgáló kényszerrendszabályok végrehajtásában.

Románia sürgöt

Bukarest, szept. 15. A román sajtó tiltakozik a magyarok nyugatmagyarországi eljárása ellen és követeli mindazon államoknak haladéktalan és közös beavatkozását, amelyekben az eseményekben érdekeltek vannak.

Négy nap vagy tíz nap

Bécs, szept. 15. A Neues Aechtuhrblatt jelenti: A nagyköveti konferencia a magyar jegyzékkel szemben ez ideig még nem foglalt állást. Párisban nyilvánvalóan Ferrario tábornok bécsi tárgyalásainak eredményeire várnak, mielőtt döntés történne. Londoni jelentések szerint az ottani kormánykörökben azzal számolnak, hogy Nyugatmagyarország végleges átadása körülbelül négy

nap múlva történik meg. A magyar jegyzék Párisban nem keltett különösebb benyomást.

Bécs, szept. 15. A Neues Wiener Abendblatt jelenti: Londoni jelentések szerint angol körökben számítanak arra, hogy Nyugatmagyarországot végérvényesen tíz napon belül átadják. A kisenente nem hajlandó eltérni az ügy megakadását és ezért Párisban szakadatlanul sürgeti az elintézését.

A kis entente nem jut szerephez

Berlin, szept. 15. A Deutsche Allg. Ztg. tudósítója táviratozza lapjának Milanóból:

Ausztria és Magyarország konfliktusa Rómában nagy figyelmet kelt és tegnap élénken tárgyalták a minisztertanácsban. Félhivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy azok az olasz csapatok, amelyek Bécsen át mentek, Nyugatmagyarország felé vették volna útjukat, nem pedig Felsősziléziának. Az olasz politikai körök hallani sem akarnak arról, hogy a kis-entente fegyveresen avatkozzék be, mert ezzel könnyen megtörténhetik a cseh-jugoszláv reményeknek valóra válása a tervezett korridor-nak felállítására. Rómában úgy vélik, hogy inkább a nagy entente fog fegyveresen fellépni, mintsem a kis-entente.

Róma, szept. 15. Az egész sajtó hivatalos helyről kapott információk alapján cáfolja az olasz csapatok beavatkozásának híreit. A Tribuna, az olasz kormány félhivatalosa, azt írja, hogy az olasz beavatkozás híre nemcsak hogy légből kapott koholmány, hanem ez a lépés akkor sem felel meg Olaszország intencióinak, ha a konfliktus Ausztria és Magyarország közt még jobban kiélesednék, mert ez esetben sem tanúsítana Olaszország olyan magatartást, amely egyet jelen-

tene a fegyveres beavatkozással. — A Giornale d'Italia hasonló értelemben ír és a katonai beavatkozást sulvos politikai és még súlyosabb jogi hibának tekintti.

Jugoszlávia nem kapott mandátumot

Gratz, szeptember 15. A Tagespost belgrádi értesülése szerint illetékes helyen megcáfolták külföldi lapoknak azt a hírt, hogy az entente a magyar kérdésben mandátumot adott Jugoszláviának. Kijelentik azonban, hogy ha demarche-ra kerülne a sor, akkor ezt Jugoszlávia a kisenente többi tagjával teljesen egyetértve hajtaná végre.

Pasics párisi útja

Belgrád, szept. 15. Pasics miniszterelnök többször elhalasztotta útját s valószínűleg még e héten sem fog elutazni. Párisi tartózkodását fel fogja használni arra, hogy mindenekelőtt informálja a politikai köröket az albániai állapotokról és Jugoszlávia kivánságairól. — Ugyancsak tárgyalni fog a francia kormánnyal a magyar kérdésre vonatkozólag és a Baross-kikötő még meg nem vitatott kérdéséről.

A Reichswehr kivonult Királyhidáról

A tiroli védőrség

Bécs, szept. 15. Az Allgemeiner Tiroler Anzeiger a tiroli védőrség nyilatkozatát tette közzé, amelyben beszámol arról, hogy az osztrák szövetségi kormány a nyugatmagyarországi terület igénybevételénél pusztán a st.-germaini békére hivatkozik. Tudvalevőleg ezt a békét valamennyi tiroli képviselő megtagadta, mert a szerződés Tirolt két részre szakította és Déltiroli Olaszországnak szolgáltatta ki. A tiroli képviselők nézete szerint ezen szerződést nem lehet irányadóvá tenni a nyugatmagyarországi kérdés megoldásában, mert azt a tiroliak sohasem fogadták el.

Osztrák rágalmak

Bécs, szept. 15. Hivatalosan közlik: Biztos jelentésből ismeretessé vált, hogy a kirschlagi útközvetnél elfogott egyik véderőbeli katonát a magyarok agyonlőtték, egy másikat, aki fejlővést kapott, felakasztották.

A MTI-it hivatalos helyen felhatalmazták annak megállapítására, hogy a mai kiadott osztrák hivatalos jelentés, amely a kirschlagi útközvetnél elfogott, illetve megsebesült két osztrák katonát kivégzéséről ad hírt, leg-

ből kapott durva hazugság, a melynek nyilvánvaló célja, hogy a közelebről összeülő entente nagyköveti tanácsot Magyarországgal szemben kedvezőtlenül hangolja.

A Burgenland entente-missziója

Prága, szept. 15. Pozsonyból jelentik itteni lapoknak, hogy tegnap délután a Burgenland számára rendelt entente-misszió képviselői Pozsonyba érkeztek.

Nincs többé kivételi engedély Ausztriába

Budapest, szept. 15. Szeptember 6-ikán lejárt az Ausztriával kötött áruforgalmi szerződés. A magyar kormány nem újította meg a szerződést. Ez időtől kezdve Ausztriával szemben beállt a szerződésenkívüli állapot. A már kiadott kivételi engedélyek egy részét tegnapig még felhasználták, de tegnap már a teherforgalom is megakadt és így a szerződésben megállapított kontingens hátralévő része aligha lesz már kiszállítható Ausztriába. Viszont az osztrák ipar sem fogja teljesíteni a szerződésből kifolyólag még fennálló kötelezettségeit.

Az osztrákok kegyetlenkedései a magyar tuszokkal

Sopron, szept. 15. Ma délelőtt megjelentek a főkormánybiztosi hivatalban azok a tuszok, akiket az osztrák csendőrség Cinfalvából és Vulgaporányból elhurcolt és Bécsbe szállított. — Jegyzőkönyvbe foglalták azokat a rettenetes bánthatásokat, amelyeket utközben szenvedtek a hivatalos személyek: rendőrök, csendőrök, vasutasok és kommunista csöcselékek, valamint a bécsi törvényszéki fogház személyzete részéről. A jegyzőkönyvet, amelyhez orvosi látleteket is csatoltak, a főkormánybiztosi hivatal az entente-misszió elé terjesztette.

Sopron, szept. 15. Tegnap éjjel Lajtapordányba osztrák csendőrség tört be. Elhurcolta onnan Palatics Ferenc, Kromvald Márton, Ebenhoffer György és Metzelt Sebestyén ottani lakosokat. Nevezettek ellen felhozni semmit sem tudtak és kizárólag magyar érzelmeiket vetették szemükre. Megkísérelték Fuchs János házába is behatolni, ez azonban nem sikerült és ezért csak az udvarról fenyegették meg, hogy vigyázzon magára, mert lefejezik. A lakosság izgatott hangulatára, amit ez az incidens kiváltott, az ottani fősolgabíró karhatalom sürgős kirendelését kérte.

A tuszok száma, akiket az osztrákok elhurcoltak, egyre szaporodik. Beérkezett jelentések szerint a királyhidai tuszokat az osztrákok nem engedték szabadon máig sem és mindössze 3 nőt, köztük 2 postáskisasszonyt bocsátottak el, de Bécsset elhagyniok nem szabad. A többi tust tovább is fogva tartják.

Megbízható értesülés szerint a férfi tuszok Bruckban az Internierungslagerben vannak elhelyezve és a táborba egyre bejárnak a környékbeli kommunisták és szidalmazzák, ütlegetik a tuszokat. E tuszok sirlamas helyzetére val ótekinettel

a lakosság küldöttségileg kérte Nyugatmagyarország fő kormánybiztosát hogy az entente tábornokoknál a tuszok személyes biztonsága érdekében nyomtatékosan interveniáljon.

Jó és olcsó szövegek
Plac-u. 73. **Feldholm és Weisznál**

Mi bántja a trencsényi zsupán?

A trencsényi zsupán, dr. Bellai nyilatkozott a napokban az újságíróknak. — Bosszusan panaszkodott, hogy a trencsényi fűdőkben, Teplicen, Pöstyénben, sőt Trencsény városában is sokkal több magyar szó hangzik, mint amennyi a vármegyében és városban lakó magyarság számára áhhoz képest várható volna. Ez csak úgy magyarázható, hogy nemcsak a magyarok, hanem a zsidók is folyton, sőt tüntetően magyarul beszélnek. Kijelentette, hogy erélyes hatósági intézkedéseket fog tenni a magyar nyelv és a magyarság megátlására. Mindazokat igazoltatni fogja, akik nyilvánosan magyarul mernek beszélni, mert ezek Csehszlovákiára nézve alkalmatlan idegenek, akikről a cseh államot meg kell szabadítani.

Ilyen a nemzetiségi jog, ilyen az egyéni szabadság a magát demokratikusnak, szocialista fel fogásúnak, a békeszerződés pontjait tisztelőnek hirdető cseh köztársaságban!

PANETH SZALÁMIGYÁR

Irákátca Plac-utca 19. Telefon 712.

Az angol-ir béketárgyalások

Dublin, szept. 15. Hivatalos jelentés: A Daily Eirean ma egyhangulag elfogadta a Lloyd Georghoz intézett választ és a kijelölt öt képviselő névsorát, a kiket az értekezletre küldenek.

London, szept. 15. (Havas.) Az estilapok jelentése szerint úgy látszik, hogy az ir-kérdés újabb komoly fordulatot vett, a mely mindkét irányban meglepetéseket hozhat.

Török összeesküvés az entente ellen?

Páris, szept. 15. A ma reggeli lapok hosszú tudósításokat hoznak a konstantinápolyi állítólagos összeesküvésről. Általában nem adnak hitelt annak a szenzációs hírnék, hogy a török kormány az entente-csapattestei ellen merényletet akar elkövetni.

A Petite Parisien ezt írja: Ha van is a dologban valami bizonyára felhajták, amint az már a Keleten szokás. A szövetségesek konstantinápolyi haderejét semmiféle veszedelem nem fenyegeti és abból a körülményből, hogy Franciaország ottani főbiztosa még jelentéstételre sem érdemesítette a dolgot, az következik, hogy egy szóra sem érdemes.

A görög offenzíva összeomlott

Páris, szept. 15. A kis-ázsiai harcokról szóló török jelentések hangoztatják, hogy a görögök támadása teljesen összeomlott. Londoni jelentések szerint a görögök vissza is vonultak a harc vonal egyes pontjain.

A magyar vendéglősök országos nagygyűlése Debrecenben

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége ma tartotta Debrecenben XXI-ik rendes közgyűlését. Abban a magyar városban, amely a polgári jogok és a polgárosodás teljes kifejlődésében, híven a protestánsizmus szelleméhez, a magyar városok között az első sorokba tartozott, jól érezték magukat a vendéglősök és a szállodások. Gyűlésük és összejöveteleik hangulata világosan arra mutatott, hogy megértették, vallás-különbség nélkül megértették annak jelentőségét, hogy a megosztás és a megosztás okozta fájdalom után 1921. esztendői közgyűlését Debrecenben, a turelem, a megértés és a szeretet szimbólumaként emlegetett helyen, a kálvinista Rómában tartja a huszonegyedik évi fennállását ünneplő szövetség. Debrecen szívesen nyitotta meg kapuit a szövetség tagjai előtt. Ha nem is öltözött ünneplő díszbe a város, ha nem is öltöztek zászlóruhát a város utcái. Debrecen mégis vendéglátó készséggel fogadta magába vendégeit, mint ahogy szívesen fogadta mind azokat, akik egyek voltak azaz a szellemmel, amely Debrecen sok száz esztendő nehéz viharai között táplálta, erősítette és naggyá növelte.

A nyugdíjgyesület közgyűlése

A szövetség tagjai ma délelőtt 9 órakor a Kereskedelmi Csarnok dísztermében gyűlekeztek össze a szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és pincérek nyugdíjgyesületének XXIV-ik évi rendes közgyűlésére. A gyűlést a nyugdíjgyesület elnöke, Bokros Károly nyitotta meg, méltatva az alapítókat és megemlékezett Walter Gyula titkár 10.000 koronás alapítványáról, amelyet a nyugdíjgyesületnél Walter Ferenc címzetes püspök nevére tett. Nagy Sándor dr. jogtanácsos előterjesztette az évi költségvetést és a felügyelőbizottság évi jelentését, amelyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A szövetség közgyűlése

Délelőtt 10 órakor a magyar szállodások, vendéglősök és korcsmárosok országos szövetségének XXI-ik évi rendes közgyűlését Keszey Vince, az egyesület elnöke nyitotta meg. Szívélyes, közvetlen szavakkal üdvözölte a megjelenteket. Miskolczi Lajos főispánt, Baltazár Dezső dr. püspököt, — beszédét Baltazár püspök nevének említésével percekig tartó éljenzés és taps szakította félbe — Usetty Ferenc képviselőt és a helyi hatóság képviselőit.

Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselő Bernolák Nándor népjóléti miniszter nevében, Jaczkovics Iván miniszteri osztálytanácsos a Baross Szövetség nevében, Dobra Sándor az Iparosok Országos Szövetsége nevében és Kovács József a Sajtó Központ nevében üdvözölték a közgyűlést. A jegyzőkönyv ve-

zetésére felkért Walter Károly főtitkár a kongresszus üdvözlésére küldött táviratokat és leveleket olvassa fel, mely után a Szövetség évi jelentését ismertette.

Németh Aladár szellemes és érdekes előadást tartott az új italmérségi törvénytervezetről. Nagy Sándor dr. jogtanácsos pedig az új ipartörvény tervezetét ismertette. Gundel Károly „Állásfoglalás a hatósági ármegállapítás ellen” címen tartott érdekes és tökéletes szakismerettel kidolgozott előadást.

Bokros Károly a nyugdíjgyesület, Walter Károly pedig a tanonciskola működéséről terjesztette elő jelentését. Walter főtitkár olvassa fel Potzmann Mátyás pénztáros jelentését az 1921. évi számadásról, mely után az elnök bejelenti, hogy a közgyűlés a pénztárosnak megadta a felmentést.

K. Kritsialussy István szakiskolai tanár „Jelentés az országos szervezési munkáról” címen részletesen számolt be arról a nagy munkáról, melyet az ország 27 városában a megszervezés érdekében végzett. Utána az elnök indítványára elhatározták, hogy az 1922. évi közgyűlés helyének és idejének megállapítását az igazgató tanácsra bízzák.

Az indítványok tárgyalásánál a szatócok italmérségi engedélyének megszüntetése s több más kisebb indítvány letárgyalása után Keszey Vince elnök az előadók hálás köszönetet mond a tartalmas előadásukért.

A közgyűlés berekesztése után Baltazár Dezső dr. püspök meghívására a szövetség tagjai meglátogatták a kollégiumi nagykönyvtárat, ahol Varga Zsigmond dr. egyetemi tanár kalauzólása mellett szemlélték meg a nagykönyvtár kincseit.

Az ünnepi banket

Délután 2 órakor az Arany Bika-szálloda dísztermében 500 terítékes banketet adott a szövetség. A kifogástalan ebéd közben szinte magától teremtődött meleg hangulatban Keszey Vince elnök mondta az első tósztot a kormányzóra; Bándl Ferenc alelnök a vendégeket, Németh Aladár Bokros József alelnököt és Walter Károly pincérszakiskolai igazgatót köszöntötte fel. Gundel Károly Baltazár Dezső dr. püspökre mondott felköszöntőt. — Amikor a mai gyűlésünkön a legnagyobb élő magyarok egyike, Baltazár Dezső püspök (Eljenzés) meghívott bennünket, hogy nézzük meg az ősi kollégium nagykönyvtárát, megéreztük, hogy nekünk, pesti parrenü magyaroknak, ez a város a megújulást jelenti. Meg kellett éreznünk, hogy ennek a városnak a levegője ősi magyar érzésektől, azoktól az érzésektől van átitatva, amelyek Magyarországot 400 év szenvedésin máig fenntartották. Ennek a szellemnek képviselőjére, Bal-

taazár Dezső dr. püspökre üritem poharamat.

A beszéd után következő percekig tartó taps és éljenzés megszüntése után Varga Elemér dr., tb. városi főjegyző szólalt fel, a városi tanács nevében üdvözölve a kongresszus tagjait, majd Bokros Károly beszéde után Holub Rezső, az Országos Kaszinó vendéglőse a sajtó megjelent képviselőit köszöntötte fel. Biró Dénes Németh Aladárt élte felköszöntőjében, amely után a banket közönsége általános felkiáltással Baltazár Dezső dr. püspököt kérte föl beszédre. A püspök beszédében az östermelés és az ipar egymáshoz való viszonyát fejtegette. Ha ezek támogatók egymást, akkor mindkettő boldogul, ha nem, akkor tönkremegy az ipar és az östermelés is. Kifejezést adott annak a véleményének, hogy az árak végleges szabályozása csak szabadkereskedelem útján lehetséges, majd a vendéglősök és korcsmárosoknak nemzetmentő hivatását hangsúlyozta.

Lindenberger János dr. püspöki helynök felszólalása után Rosta István városi főkapitány tartott beszédet, majd Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselő szólalt fel. Beszéde közben a banket közönség több ízben egyöntetileg éljenzte Baltazár Dezső dr. püspököt. Jaczkovics István miniszteri tanácsos volt az utolsó felszólaló. A nemzeti munka megindulásának szükségét fejtegette egyhangú tetszés közepén.

A kongresszus tagjai után 6 órakor a Török-pezsöggyárba látogattak el, ahol Török Gábor, a gyár igazgatója üdvözölte őket. Bemutatta a kongresszus tagjainak a pezsöggyárat és a gyár mintaszerű pincészetét. A vendégek megizlelték a gyár készítményeit és megállapították, hogy úgy azok egy a külföld, mint Csonkamagyarország pezsögivel felveszik a versenyt.

A napot a Gambrinus-étteremben megtartott nagyszabású vacsorával fejezték be a kongresszus tagjai. A vendégek holnap kirándulnak a Hortobágyra.

NYÁRI FÉRFI INGEK
FRANK EDENÉL

Tízperces sztrájk a budapesti bankokban

Budapest, szept. 15. Mint ismeretes, a Tébe a pénzügyi tisztviselők ismételt tiltakozása ellenére is elrendelte az osztatlan munkaidőt a kötelekbe tartozó bankoknál. A pénzügyi tisztviselők erre az éjjel elhatározták, hogy a harc folytatásának demonstrálására ma délben 12 órakor demonstrációs sztrájkot rendeznek. A határozatot röpcédulákon tudatták ma reggel a pénzügyi tisztviselőkkel. A sztrájkot, illetve a tízperces tüntetést meg is tartották déli 12 órakor, de csak azokban a bankokban, amelyeknek tisztviselői a PTOE-ben tömörülnek és amelyek a Tébe fennhatósága alá tartoznak.

A budapesti tőzsde

Zürichi zárlat 1.15

Értéktőzsde: A nagy hausse-lendület ereje ma megtört. A forgalom erőteljesen indult, 200-300 koronával magasabb áriolyamok kerültek felszínre, mint tegnap, de később az új vásárlók elmaradtak, a spekuláció nem tudta már alacsonyabb áriolyamon vásárolt részvényeit becsereálni s az áriolyamok lassan hanyatlottak. Csak egy speciális értékkel szemben maradt fenn változatlanul fokozódó érdeklődés, az áremlékedés ereje azonban már ezeknél is mérsékeltőbb volt.

A gabonapiacon bekövetkezett 10 milliós fizetésképtelenség, mely az öngyilkos Mauthner angazsmánjából származott, az értékpiacon nem éreztette hatását, mert az utóbbi időben Mauthner az értékpiacon nem kötött üzleteket.

Magyar Hírel 1720-685, Ósztrák Hírel 560-70, Jelzálogbank 260-45, Leszámitoló 705-695, Hazai bank 560-68, Angol-magyar 710-20, Magyar-olasz 300, Keresk. bank 6700-50, Ált. takaréki 940-870, Pesti hazai 20250-750, Borsod-Misk. 3700-600, Concordia 2725-675, Bpesti gőzm. 5950-875, Gizella 1920-880, Hungária 2300-200, Viktória 9900-102000, Banya és kohó 4850-725, Ált. köszén 8000-7800, Salgó 5300-250, Urikányi 5350-425, Ganz-Danub. 24500-25000, Ganz-vill. 4800-700, Rima 2480-600, M. Acél 2800-950, Schlick 1060-90, Lipták 500-10, Láng 1320-280, Brassói 3775-600, Hazai faterm. 4900-25, Nasic 14100-600, Ált. fa 1800, Magyar erdő 1500, Országos faterm. 1235-85, Lichtig 970-1000, Klotild 2900-825, Karton 1975-2025, Izzó 4350-225, Papir 3650-425, Spódium 2900-800, Cukor 10500-50, Lámpa 2700-800, Óstermelő 745-75, Gummi 3065-2910, Telefon 3925-75, Adria 7850-650, Atlantica 5975-6075, Közuti 1100-80, Déli vasút 1330-260, Levante 6575-25, Államvasút 2750-900, Trust 3250-425.

A valutapiacon a dollár ma is emelkedett. Az összes külföldi bankjegyek viharos forgalom mellett nagyarányú ártöbbletet eredményeztek. Árak: Napoleon 1780-1815, Font 1950-1955, Dollár 525-542, Francia frank 37.50-36.50, Márka 4.78-5.-, Lira 22.50-21.25, Romanov 36-32, Lei 4.73-4.57, Sokol 6.20-6.26, Kor-dinár 8.-8.20, Bécsi 32.50-33.50, Lengyel márká 11.25-12, Hollandi forint 165-170.

Zürichi devizák

Zürich, szept. 15. (Zárlat.) Berlin 5.35, Hollandia 182.25, New-York 581, London 21.48, Páris 40.10, Milánó 24.45, Prága 6.95, Budapest 1.15, Zágráb 2.40, Bukarest 4.75, Varsó 0.13, Bécs 0.47, Ósztr. bélyegzett 0.40.

Terménytőzsde

Az irányzat tartott. A pénzühiány miatt üzlet nehezen alakult ki. A malomok a pénzühiány miatt három havi váltóval fizettek. Az eladók részéről tartózkodás mutatkozik. Fforgalom kevés. Kötések: 300 mázsa buza 1590, budapesti paritással három havi váltóval. 150 mázsa buza budapesti paritással 1590, egy vagon 1580 budapesti paritással 1590, egy vagon 1580 budapesti paritással három havi váltó, három vagon vidéki állomásról 1520. Eladatott öt vagon 1530 ab vidéki állomás.

Liszt: 0. 27-28 és fél vidéki, budapestit 29-ért kínáltak.

Rozs 1140 nyiri, három havi váltóval. Egy vagon 1210 budapesti paritás, három havi váltó. Takarmány-, sörárpa változatlan, egy vagon sörárpa 1560 ab állomás. Zab 1340-60, budapesti zab névleg 1400-1425. Tengeri közti állomásról egy vagon 1810. f. Csöves tengeri 940 ab állomás, egy vagon dunántúli 910, egy vagon repce 19 ab állomás, Budapestről egy vagon 19, I. állomásról 1925, korpa üzlet nélkül változatlan, egy vagon eladtak 880-ért ab állomás. Barna bab 17 és fél egy vagon, egy tétel, azonkívül még egy vagon 18 ab állomás. Egy vagon 19 és fél. Uj bab 20-21. Magvak tartottak üzlet nélkül. Konkoly 950 egy vagon, kisszemű lencse egy vagon 21.

Hivatalos zárlat: Buza 1530-65, Rozs 1150-75, Árpa 1400-75, Sörárpa 1525-600, Köles 1150-200, Zab 1380-420, Tengeri 1750-800, Repce 1850-950, Korpa 880-900.

Právosláv térítés a rutének között

A rutén föld sorsa jogilag még nincs eldöntve, mert a békeszerződés szerint *Ruszinszónak* — Ung-, Bereg-, Ugocsa- és Máramaros vármegye ruténlakta területének — még fenn van tartva, hogy melyik államhoz csatlakozzék és milyen formában, de a csehek az átmeneti időben mindent megtesznek, hogy ezt a földet végkép magukhoz kössék. Igen alkalmas eszköz erre a *právosláv propaganda*. Maguk a csehek nem terjesztik a právosláv, a görögkeleti vallást, de szabad kezet adnak, utat nyitnak, hogy a ruténeket elszakítsák a görög katolikus vallástól, az *unió*-tól. Régebben a nagy, a szent Oroszországból jöttek az igehirdetők, a parasztokból lett papok és szerzetesek és izgattak a görög katolikus egyház ellen, hiszen mindnyájan emléksünk a háboru előtt folyt nagy skhizmatikus perre a Kabalynk és társai perére, amelyben éppen a debreceni törvényesék járt el és ítélt Máramaroszigeten.

Most Oroszországgal bajos érintkezni, de különben is a szovjet nem alkalmas talaj igehirdetők és vallásterjesztők nevelésére; a csehek tehát máshonnan szereztek hittérítőket, a görög katolikus egyház ellen harcolókat. *Most Szerbia szolgálja a*

tegyveréseket, az izgatókat. — *Augusztus végén egész hódító-csapat járt Máramarosban*, főképp a právoslávia fészkeben, Izán és környékén. *Dossitei, nisi görögkeleti szerb püspök látogatott el* északra, a Kárpátok aljára, vitt magával szerzeteseket, akárcsak annak idején a frgyarokat keresztvén hitre térítő Adalbert prágai püspök. Meg is alakította nemcsak az izai právosláv egyházat, hanem az egyházmegyét is, azonkívül szerzetesrendet szervezett Izán.

Mindezen mozgalmaknak *politikai céljuk* is van; akik a görög katolikus egyháztól elszakadnak, azok megrendülnek a magyar állam iránti hűségükben is. A cseh kormány által támogatott hittérítők gondoskodnak róla, hogy úgy tüntessék fel a dolgot, mintha a právosláv egyház csak a cseh állam ortalma alatt állhatna fenn; ha Magyarország ismét kiterjesztené uralmát a rutén földre, rögtön megszüntetné a právosláviát.

Ilyen vallási eszközökkel dolgozik a cseh köztársaság, amely különben hadilábon áll az egyházakkal; de azért készségesen felhasználja a vallást a maga hatalmi törekvéseinek megvalósítására.

Esküdt Lajos megőrült?

Budapest, szept. 15. Esküdt Lajos, aki — mint ismeretes — a gabonakiviteli engedélyekkel történt visszaélések egyik főszereplője, ma delután az ügyészségen levő cellájában állítólag örültségi rohamot kapott. A cella falait veri öklével és azt kiabálja:

— Angela, Angela, tettél tönkre!

Hir szerint Esküdt Lajos már négy évvel ezelőtt is idegbeteg volt. Holnap állapítja meg a hivatalos vizsgálat, hogy Esküdt Lajos tényleg beteg-e, vagy csak szimulál.

A budapesti királyi ügyészség elnöke Moldoványi Géza dr. kir. ügyészt jelölte ki az Esküdt Lajos és társai bűnügyében előadóul.

Orosz-lengyel konfliktus

Berlin, szept. 15. A *Vossische Zeitung* jelenti: *Csicserin* külügyi népbiztos újból jegyzéket intézett a lengyel kormányhoz, amelyben újlag panaszkodik, hogy *lengyel földön fehérgárdista szervezeteket tartanak fenn* és azt állítja, hogy a lengyel hatóságok állandó összeköttetésben vannak ezekkel a szervezetekkel. *A szovjetkormány követeli, hogy ennek a mozgalomnak vezetőit adják ki.*

Megmaradnak a német szankciók

Páris, szept. 15. A *Journal* ma reggeli száma közli, hogy *a német birodalmi kormány nem fogadta el a szövetségeseknek azt a tervét, amelytől a legtöbb tanács a gazdasági szankcióknak szeptember 15-től való megszüntetését függővé tette.* Kijelentette, hogy *nem ismerheti el a szövetségesek ellenőrzési jogát Németország kereskedelmi*

tevékenysége felett. Ebben a vonatkozásban Párisban annak az igazságát látják, hogy *Németország folytatni akarja a francia árucikkek bojkottját* és ezért elhatározta, hogy *a szankciók megmaradnak, amíg Németország észre nem tér.*

HIREK

Németország írói jubileumra készül

A németek legnagyobb élő drámaírója, Gerhardt Hauptmann csak jövőre tölti be 60-ik évét, de Németország már most készül nagy fiának méltó ünneplésére. A német színészek szövetsége ünnepi előadássorozatot tervez, amelyben Hauptmann összes drámái színe kerülőnek a legkiválóbb színészek közreműködésével. Hauptmannnak egész drámaírói pályája föltárulna a forradalmi *Takácsok*-tól kezdve *Crampton mesteren*, *Hersch fuvaros* át *Hanneléig* és *Bernd Rózá-ig*. A német birodalmi elnök már előre üdvözlö az ünnepségek ezt a tervét a rendező bizottsághoz intézett levélben és már most leteszi az államfő hódolatát az irodalom és költészet feje előtt. Bizonyára ez ünnepi előkészületekkel kapcsolatos az a legkomolyabb formában nyilvánuló felfogás, hogy ha a jelenlegi köztársasági elnöknek, *Ebert*-nek lejár a tisztsége, Gerhardt Hauptmann kell birodalmi elnökké választani. Ez a hír annyira elterjedt és oly erősen tartotta magát, hogy Hauptmann szükségesnek látta e kérdésben nyilatkozni. Szeptember 10-én kijelentette a német lapokban, hogy *a legtávolabb áll az elnöki jelöltség szándékától*; politikai vezető szerepre sem képességet, sem hajlamot nem érez magában; irodalmi működését semmi

körülmények közt sem cseréli fel a politikai pályával.

Az elterjedt hírek és az azokra vonatkozó határozott nyilatkozat két dolgot bizonyítanak; először azt, hogy Gerhardt Hauptmannal nincs ma népszerűbb költő és azt, hogy nincs nálánál a maga hivatását megbecsülőbb író.

Vajjon Magyarországon megismétlődhetné ez az eset? Vajjon a magyar közvélemény jelölne-e államfőnek még oly ki-magasló költőt mint amilyen például Jókai volt? S vajjon akadna-e olyan magyar drámaíró, mégha csak Pekár Gyula volna is, aki mereven elutasítaná magától az elnöki, illetőleg nálunk a kormányzói jelöltséget?

— **Károly király svájci tartózkodása.** Berlinből táviratozzák: A Svájci Szövetség Tanács megadta Károly királynak az exterritoritási jogát második svájci tartózkodásának idejére, ami teljes adómentességet és az illetékkötelezettség feloldását is magában foglalja. A svájci sajtó nagyon fel van habozva a kiváltságok miatt.

— **Az új budapesti cseh konzul.** Bécsből táviratozzák: A „Narodni Politika” szerint budapesti cseh konzullá Novák Jarosláv dr.-t, Csehország eddigi varsói képviselőjét nevezte ki.

— **Az Országos Tisza István Emlékbizottság** mezőtelegdi Miskolczi Lajos főispánt és dr. Tóth Lajos egyetemi jogi kari dékánt tagjaivá választotta.

— **A polgármester itthon.** Csóka Sámuel helyettes polgármester két hetes budapesti tartózkodás után pénteken este visszaérkezett Debrecenbe és szombaton átveszi hivatala vezetését.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** pénteken delután 4 órakor ülést tart.

— **A csehek nem adnak utlevelet Magyarországra.** Pozsonyból táviratozzák: A pozsonyi cseh utlevélosztályon felsőbb rendeltre további intézkedésig beszüntették a Magyarországra szóló utlevelek kiadását.

— **A Szepesi Szövetség** e hó 17-én, este 8 órakor az Angol Királynő külön helyiségében társas összejövetelt tart.

— **A debreceni egyetem orvosi karán** a belgyógyászati, sebészeti, gyermek, bőr, elme, szemészeti, bonctani, élettani, közegészségtani, gyógyszer-tani, kórbonctani, kórtani és törvényeségi orvostani intézete mellé tanársegédi és gyakornoki állásokra pályázat hirdettetett. A pályázati hirdetmény az orvoskari dékáni hivatalban (DMKE) van kifüggesztve. A pályázat határideje: október 1.

— **A közvilágítás javítását** sürgette meg az államrendőrség a városi tanácsnál és meg is jelölt több utcakeresztezt, ahol közbiztonsági szempontok feltétlenül megkövetelik az utcai lámpák felállítását. A tanács ma elrendelte a Mörice- és Kuruc-, valamint a Sámsoni- és Virág-utca kereszteseinél utcai lámpák felállítását.

— **Gyűjtés a vagonlakóknak.** Magoss György dr. tisztí fő-
ügyész a számvevőségnek 4150
koronát adott át azzal, hogy
ezt az összeget Kardoss Alice
és Váradi-Szabó Miklós dr. es-
küvőjén gyűjtötték a menekül-
tek, elsősorban a vagonlakók
támogatására. A városi tanács
köszönetet mondott a példáló
szolgálható gyűjtésért, az adó-
mányt pedig a menekültügyi hi-
vatalhoz tette át.

— **Tankönyvek az összes in-
tézetek részére a legújabb ki-
adásokban kaphatók Hegedüs és
Sándor irodalmi és nyomdai
r.-t. könyvkereskedésében.**
Író és rajzszerek nagyválasz-
tékban. Piac-u. 34.

— **Nincs kedvezményes
áram.** A debreceni iparosok
kérték, hogy nekik a világítási
áramot kedvezményes áron
számítsák. A tanács a kérelmet
nem találta teljesíthetőnek,
mert az áram nagyon sokba ker-
ül ma a világítási vállalatnak.

— **Földárverés.** A városi ta-
nács a Kincseshalomnál levő 5
holdas Kovács-féle föld egy
éves bérletére az árlejtést szept-
ember 20-ra tűzte ki.

— **Uj iparengedélyek.** A vá-
rosi tanács a következő új ipar-
engedélyeket adta ki: Klein
Adolf fűszer-, gyarmatárú-, fes-
ték-, vegyi cikkek, textil áruk,
rövidáru, férfi női konfekció,
bőr, vas, papíráru és szeszes
italok árusításával foglalkozó
cégek képvisellete és bizomá-
nyosságá önálló gyakorlása
6000. Intercontinentale nemzet-
közi szállítási és fuvarozási
vállalat szállítások és fuvarozá-
sok vállalására és teljesítésére
6000. Süsskind Manó borkeres-
kedő 1000 koronáért.

— **A forgalmi adó.** A debre-
ceni m. kir. pénzügyigazgatóság
közli: Mindazok a személyek,
egyéni és társas cégek, vállala-
tok, egyesületek, társulatok,
társaságok (közkereseti, betéti
társaságok, részvénytársasá-
gok és szövetkezetek), akik, il-
letve amelyek a belsődon általá-
nos forgalmi adó alá eső ke-
reseti tevékenységet fejtenek
ki, felhívattak, hogy a forgalmi
adó fizetésére kötelezettek ösz-
szeírása céljából hivatalosan ki-
bocsátott és a községi előjáró-
ságoknál, illetve a polgármeste-
ri hivatalnál díjtalanul rendelke-
zésre álló bejelentő lapot a tör-
vényes következmények terhe
mellett haladéktalanul pontosan
töltsék ki és legkésőbb szept-
ember hó 30-ig a lakhelyükre
nézve illetékes előjáróságához,
illetve polgármesteri hivatalhoz
nyújtassák be.

— **Forgalmi adó vezetéséhez
szükséges pñéztárkönyvek min-
denféle nagyság és vastagság-
ban hitelesítve is beszerezhetők
Hegedüs és Sándor Irodalmi és
Nyomdai Részvénytársaság pa-
pírkereskedésében Piac-utca 34.**

— **Budapest 5 korona a
villamosjegy.** Budapesti tudósi-
tónk jelenti: A villamos vasuti
igazgatóság arra az álláspont-
ra helyezkedett, hogy megadja
a munkásoknak az 50 százalé-
kos fizetésemelést és ezért az
egyszeri viteldíjat 5 koronára
emeli fel. A kereskedelmi mi-
nister szintén azon az állás-
ponton van, hogy a tarifaeme-

lést ilyen arányban hajtsák
végre. E szerint október 1-től
kezdve már 5 korona volna a
villamosjegy.

— **A földhaszonbérletek.** A
városi adóhivatal értesíti az
adózó közönséget, hogy az 1921
évi XXXIV. t.-c. 9. §-a teljesen
szabadkezet biztosít egy a
földtulajdonosoknak, mint a ha-
szonbérletnek, hogy egymás-
közt haszonbérleti viszonyban
minő feltételeket kötnek ki a fel-
emelt földadó és járulékaikra
nézve.

— **Ócska és új tankönyvek**
az összes iskolák részére kapha-
tók Aczél Henrik modern anti-
quariumában Első Takarékpala-
ta. Író és rajzszerek nagy
választékban.

— **Revolveres rablótámadás
az országúton.** A debreceni ál-
lamrendőrség ma reggel a haj-
dusoboszlói csendőrség táviratá-
ból arról értesült, hogy ismer-
etlen rablók a Kaba és Hajdu-
szoboszló közötti országúton
megtámadták és kirabolták Pé-
ter István kisújszállási és Oláh
András püspökladányi lakoso-
kat. Péter Istvánt két revolver
lövessel súlyosan meg is sebi-
sítették a rablók. Az eset feltün-
nően sok hasonlóságot mutat a
Diószegi-úti rablógyilkosság-
hoz. Valószínű, hogy a rablók
elfogására az egész megye
csendőrsége együttes akciót in-
dit.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

PÉNTEK: *Pacsirta*, operett.
SZOMBAT: *Pacsirta*, operett.
VASÁRNAP: Délután: *Náni*, népszin-
mű. Este: *Kamélias hölgy*, dráma.
HÉTFŐ: *Bánk bán*, tragédia. (Tisz-
viselő-est.)
KEDD: *A legszebb kaland*, vígjáték.
SZERDA: *A mi falunk*, népszínmű.

A *pacsirta* két év előtt pél-
dátlan sikert aratott a bécsi ren-
dezéssel Debrecenben, merész
vállalkozás volt tehát most a na-
gyot bukott pesti rendezéssel ki-
sérletezni. Nem is lehet magyar
színpadon sikere egy olyan da-
rabnak, amelyik egy derék, ke-
délyes, melegsívű magyar gaz-
dát bohócnak állít oda a karzat
mulattatására. A mai előadás et-
től függetlenül is — talán a hi-
bás szereposztás miatt — zava-
rosan gyöngye volt. Sem Csolna-
kossy, sem Torma nem tudott
megbirkózni a nem neki való fel-
adattal és Szalma Sándor is he-
lyel-közzel kínosan mozgott a
nem az ő széles gesztusainak
megfelelő szerepben. Még így is
fényesen bontakozott ki *Helvey*
Erzsi nagyszerű színjátékos kész-
sége, diadalmasan érvényesült
zengő hangja és a gyöngye tán-
cos partner mellett is kellemes
könnyedséggel, finom gráciával
tudta nagy és nehéz táncait el-
lejtetni. Az előadást feltétlenül
csak ő mentette meg és a végső
perben győzelmes fegyvertárs-
ként állt mellé Mátray és Utassy
egy kissé brettlis izü. de tökéle-
tes készséggel előadott nagysze-
rű foxtrottal.

A színházi iroda hírei:

A hallatlan sikert ért *Pacsirta*
kerül pénteken ismét színre a
Csokonai-színházban.

**Herceg Ferenc világhírű vig-
játéka, a Kék róka**, mely svéd
feldolgozásban Erotika címen
került forgalomba, pénteken,
szombaton és vasárnap kerül
bemutatóra a Vígsház-moz-
góban. Főszereplők: Tora Teje,
Kann Molander, Anders de
Wahl és Lars Mauson. Előadá-
sok 7 és 9 órakor.

**Baccarat, Henri Bernstein
drámája öt felvonásban, ameri-
kai film, Fanny Ward főszerep-
lésével az Apollóban.** Előadások
7 és 9-kor.

Minden külön értesítés helyett.

Hellersohn Artur, dr.
**Hellersohn Mór, Helt-
sohn Ernő és Miksa,**
mint fiai és nejeik: **Margit,**
Erzsike és Ella, valamint
unokái: **Jánoska és Lilla**
nevében fájdalomtól meg-
tört szívvel tudatják a nagy-
számu rokonsággal és jó-
akaróikkal, hogy a forrón
szeretett édesanya, anyós és
nagyanya:

Üzvegy Heltsohn Sámelné

aldásos életének 70-ik évében
visszaadta az Uristennek
nemes lelkét. Hült teletét
augusztus 31-én helyezték a
bűszentmihályi izr temető-
ben örök nyugalomra. Drága
emlékét örökre megőrizték.
Aldás lengjen drága hamvai
felett.

SPORT.

Három bajnoki mérkőzés fog
vasárnap Debrecenben leját-
szódni. A Diószegi-úton két
meccs lesz: a DKASE—DVSC
és a DMTK—DEAC mérkőzé-
se. Mindkettő heves összecsap-
ást ígér. A DKASE ezuttal jó-
val nagyobb győzelmi remény-
nyel indul, mint ellenfele, de
nem szabad lekicsinyelni a
DVSC erejét sem, amely már
többször győzelemmé változ-
tatta a vereséget. Pillanatnyi
indiszipozíció, látszólag kis hiba
is félfordulathoz az egész hely-
zetet és eldöntheti egyik vagy
másik csapat javára az ered-
ményt. A DMTK—DEAC meccs
együttal a DEAC debut-je is
lesz az őszi szezonban. A kősz-
a hírek szerint az egyetemiek
csapata erősen meggyengült, de
a DMTK sem képviseli azt az
erőmennyiséget, mint tavaly.
Szóval: itt is nehéz jósolni. El-
döntetlen a valószínű. A nagy-
erdei pályán is jelentős mérkő-
zés lesz: a DTE mérkőzik a
KSE-vel. A KSE, mintán meg-
verte a DVSC-t, hatalmas for-
mában van és a DTE-nek min-
den erejét össze kell szednie,
hogy jó eredményt érjen el.
Hiszük azonban, hogy a hazai
pálya és a komplett összeállítás
végre is a kék-sárgák győzel-
mét fogja eredményezni.

**Ismét Debrecenbe jön a ma-
gyar válogatott B. csapata.**
Schmidt József, az OTT iroda-
igazgatója a héten azzal a ké-
rőssel fordult az MLSz-hez,
hogy a debreceni Tisza István
internátus építésének támogatá-
sára rendezzen egy mérkőzést.
Az MLSz vezetői készen nyi-
latkoztak a nemes kulturális
cél támogatására és valószínű-
leg az MLSz B. válogatottját
küldi le Debrecenbe, hogy az
internátus pavára a keletma-
gyar válogatott csapattal mér-
kőzzék.

FUIMUS

REGÉNY

41

IRTA JUSTH ZSIGMOND

Egymásután kivonultak a pá-
rok. Tomi az öreg hercegné s
Nifforné között ült, Miczi, Niki
bácsi és Czobor Ádám közt. A
lánykák egy sorban ültek, köz-
tük Hanzsi, ki elvállalta a mulat-
tatásukat. Lolly jobbján Gábor,
balján Lőrinc. Lőrinc mellett
Erzsébet. Erzsébet másik olda-
lán Poldi.

— Rég nem volt így együtt a
három család — kezdte Niki bá-
csi. — utoljára a te esküvődön
— fordult Niki bácsi hétköznapi
hangulatban — ha szembe talál-
ta magát ellenségével, mindig
édeskés volt — Niffornéhoz.

— Igen, akkor — szólalt meg
határozott hangon, de rá se te-
kintve Nikire, kit gyűlölt s akik
volt is oka gyűlölni.

— Bizony szép idők is voltak
— folytatta Niki bácsi mind édes
késebb hangon — ez volt az
utolsó Niffor-Márfay házasság.
Az én életemben volt már há-
rom, a családok élete alatt tí-
zenhárom. Márfay-Niffor min-
dig jól mentek össze... he-he-he.

— Én szerettem férjemet, de
voltak olyan Márfayak, akik
nem — mondta éles hangon Nif-
forné.

— Volták... voltak. Fiátalkori
bűnök, vétkek. Tempi pársáti!
Elmult... nincs. Fiátál fővel sok
bolondot csinálta az ember...
ugv-e Lizi?

A megintrepellált vén leány
nagyott bólintott fejével, de
nem szólt. Három huga a Klie-
nigstein Hanzsi erősen megpa-
rikázott vicceire figyelt.

Az öreg hercegné evett, nem
akart a társalgásról tudni. Mici
pedig fehér sáljába burkolózott
s nem evett csak egy nagy eziist
kannából telet ivott... ez is bécsi
divat volt. Mióta a felséges asz-
szonvünk ezt így szokta, nem
egy bécsi dáma rákanyott, ez a
Metzgerismussai járt együtt.

— Én — szólalt közbe Mici —
most csak a vendégeimre gon-
dolok. Ti Niki bácsi s a leányok
a felső házban fogtok lakni. Tan-
te Stázi emeletén Gábor, Lőrinc
és Poldi egymás mellett. A bé-
csiek — itt egyet ivott a nagy
tejes edényből — az első eme-
leti vendégszobában. Pepinek
hangja szinte felhívó lett... a
pillanat boldogságától) egy kis
lakosztályt rendeztem be, salon,
háló... öltöző szobából. Pepi, tu-
dom, sok kofferrel jő...

— Ki az a Peni? — kérdezte
Niki bácsi maliciával. Tudta jól,
de Mici szájából akarta hallani
Peni nevét és titulusait.

— Wer die Peni ist? Hát nem
tudod, nem halottál a híres Sta-
chelnitz Jozefin hercegnéről? A
bécsiek Pepijéről, ki a legjobb
lovárnó a monarchiában. Ki az
Yvette kuplét ugy énekel, mint
senkisé. Ezt sem hallottad? S
Micit ez annyira indignálta hogy
szinte piros lett belé... de csak
egy percre, aztán arca ismét
olyan sárga színt öltött, mint
amilyen rendszeren szokott lenni.

— Hát a Metternichét nem is-
mered?

— Én bizony már öreg ember
vágyok. Öreg. Nem ismerek
más embert, mint a Schwarcz
Dávidot, az árendástokát — ezt
is csak messziről tiszteltem. Állg

merek szólni hozzá, nagy ur... négyessel jár mindig.

Eznagy injuria volt a háziakra nézve. — Tudvalevőleg Cehwarez Dávid volt az a bér-lőjük, kinek már majdnem az egész ujvári uradalom a zsebében volt, Miczi ajkába harapott, nem szólt. Tomi nevetésre vette a dolgot.

Folyt köv.

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennország!

Mindenkinek vezetni kell
Porgalmi adó
pénztárkönyvet

Már felülbélyegezve is kaphatók

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai
rt. papirkereskedésében
Piac-utca 34.

Petőfi-tér | Telefon
9. | 9-76.

Kristály-Kabaré.

Naponta
fővárosi nivóju
elsőrendű műsor.
Uj tagok felléptével.

Baar italok!

Kitűnő konyha!

Parkettánc!

Kezdeté fél 9 órakor.
Belépti-díj 20 K
vigalmival együtt.

Tankönyvek

az összes helybeli
és vidéki elemi és
középiskolák ré-
szére kaphatók oo

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.t.
könyvkereskedésében.

Iskolatáskák,
könyvszilik, kör-
zők, ugyszintén
mindenfélé író- és
rajzszerék nagyvá-
lasztékban kaphatók

Piac-utca 34.

Tisztelettel felkérjük a
nagyérdemű helyi
és vidéki vásárló-
közönséget, hogy a
portál építésének
tartama alatt

az árusítás nem szünetel
és

cipő-áruinkat
a dusan felszerelt
raktárunkban meg-
tekinteni szivesked-
jenek.

Kiváló tisztelettel

TURUL
CIPŐGYÁR R.-T.
Debrecen, Piac-utca 48.

TANKÖNYVEK

új és használt állapotban
az előirt legújabb
kiadásokban

ACZÉL HENRIK

modern antiqvariumában
szerezhetők be.

Író- és rajzeszközök
nagy választékban
a legelőnyösebb
árakon.

Piac-utca 24.
(Első Takarékp-alota.)

Ertesítem a t. közönséget és vi-
szonteladó urakat, hogy a

friss sósperec

gyártását újból megkezdtem.
Szives pártfogását kérve
KOHN ÖDÖN sütőmester
Simonffy-utca 18. szám.
Viszont eladóknak árendegmény.

„KÜRTI” CIPŐKRÉM

elsőrangú békebeli minőségben
ismét kapható minden jobb
üzletben. Magyarországi egyed-
áruság **FLEISCHER MÖR.**
Központi iroda Hatvan-utca 38.

Uj őszi divatlapok

érkeztek **HEGEDŰS ÉS SÁNDOR** irod. és nyom-
dai r.t. könyvkereskedé-
sében, Piac-utca 34. sz.

**Ujonnan nyitott
cipőfelsőrész készítő műhelyemet**

amerikai rendszerrel vezetem be. Bármely hozott, vagy
nálam kapható anyagból a felsőrészt 30 perc alatt elkészítem
: : Raktáron tartok bel- és külföldi bőrökből kész cipőfelsőrészeket. : :
: Ugyanott jó ragasztók felvételnek. :

Nagy Mihály cipőfelsőrész-készítő,
Batthyány-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó
1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20-, minden további szó K 2--
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÁTEL.

Aranyat,
hamisfogakat,
brilliansokat
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67
Frohner-szálloda.
épület.

Ólomot

bármily mennyiségben
veszünk, akár egész, akár
tört vagy darabos álla-
potban. Piac-utca 49.
II-ik udvar.

ELADÁS.

Sapkaüzemnél

Simonffy-utca 5. (Hal-
piac) mindenféle egyen-
ruha és civilsapka leg-
olcsóbban kapható. Ho-
zott anyagból 24 óra alatt
készül.

Friss élesztő

legolcsóbb árban Csapó-
utca 19. kapu melletti
üzletben Rosenthalnál.

Friss sütemények

állandóan kaphatók
Sztanó Gábor cukrász-
nál, Hunyadi 17-19.

400 yardos,

1000 yardos és gombo-
lyag cernák olcsó napi
árban Mayernál, Simon-
ffy-utca.

Szép puldok

és egy hármás Wertheim-
kassza eladó. Cim a ki-
adóban.

200 hecto

boros hordók olcsón el-
adó. Varga-utca 34.

Transmissióhoz

való két felső kerék
eladó. Cim a kiadóhiva-
talanban.

Tiszta

**egész ives
makulatura**

(újságpapír) kapható
5 és 10 kilós
csomagokban a kiadó-
hivatalban. Piac-u. 49.

Gyermekkosci

ülésre-fekvésre, új, eladó
Bundi-utca 15.

Sparherd

jókarban levő eladó,
Arany János-utca 35. há-
tul az udvarban.

Használt

boros hordók eladók
Markbreitnál, Csapó 42.

Ajánlok azonnali
szállításra kész-
égetőmből
**fával égetett
meszet**

bármilyen nagytételben.
Valdmann József
Sajószentpéter.

127

kis hold jó minőségű
szántóföld tamási állo-
más közelében szabad
kézből eladó. Értekez-
hetni Hajdu-Sámsonban
Krausz Arturral.

KERESLET.

Rituális étkezés.

Az izr. Diakotthon (Da-
rabos-u. 13. sz.) külön
éttermében jó és olcsó
hónapos koszt (ebéd, va-
csora) kapható.

ARANYAI

ezüstöt, brilliansat, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
zám, I. emelet.

Malomtulajdonosok
figyelmébe! Felvonó-
kat, csöveket, csövezetést
jutányosan vállal Müller,
Erzsébet-u. 115.

Fűszerhez

fiatal ügyes segéd azon-
nal felvétetik. Steinmetz,
Hatvan-u. 16.

400.000 koronával
társulnék biztos megél-
tetést nyújtó bármilyen
üzlethez. Üzletet is át-
vennék. Levelek „G” jel-
legére a kiadóba küld-
dendők.

Kétszobás

modern központi fűtéses
lakásomat elcserélném
hasonló háromszobásra.
Cim a kiadóban.

Tanuló

fizetéssel felvétetik Fried-
man és Asztalos fűszer-
nagykereskedő, Széche-
nyi-utca 6.

Uri dívat

szakmában jártas ügyes
segéd állást nyerhet
Frank Imrénél.

Intelligens

zsidó család iskola idény-
re teljes ellátásra elfo-
gad intelligens zsidó csal-
lád gyermekét, ahol zong-
gora, német nyelv, 1-ső
és 2-ik gimnáziumból
oktatást kaphat. Cim a
kiadóhivatalban.

Bejárónőnek

14-16 éves leány azon-
nali felvételre kerestetik
Markbreitnél, Csapó 42.
Darabos-utca 59.

KÖNYV-ÉRTES

menekült, vállal min-
dennemű butorjavítást,
elsőrendűen és legol-
csóbban. A közönség
szives pártfogását kéri.
Máv. Külső-futár, kocsi
sz. 210. 223.

**Tanuló-
leányok**

felvételnél a
Hegedűs és Sándor
rt. nyomdájába és
könyvkötészetébe
Piac-u. 49.

Pénztár

kezelésben jártas kis-
asszony felvétetik —
Kertész, Piac-utca 19.

Iskolai

tanévre izr. uri család
elfogad teljes ellátásra
zongorahasználattal két
uri leányt. Cim a kiadó-
ban.

Zongora

jó hangu, bérbe keres-
tetik. Schwartz, Sziv-
utca 11.

Irodistanó

gépírással és nagyobb
gyakorlattal felvétetik
Haas Lipót Linoleum,
Ferencz József-ut 58.

VEGYES.

Csillárok,

asztali lámpák újra csi-
szolását, atalakítás, szí-
nezését. Uj csillárok,
vilamos cikkek legol-
csóbb napi árban Föld-
várinnál, Debreczen 1.
Elektrotechnikai gyár
Széchenyi utca 55. Tele-
fon 168.

Forgalmas

helyen lévő üzlethelyi-
ségemet szatócsüzletnek
átadnám, esetleg pénzes
társat keresek. Cim a
kiadóban. Ugyanott egy
szabóberendezés gép nél-
kül eladó.

500 ;

korona jutalomban ré-
szesül, aki 6 hónapos,
fehér-barna tarka, sima
szőrű, kölyök vizsla ku-
tyát megtalálja. Cim a
kiadóban.

Elemi

és polgári iskolai tanulók
korrepetálását és előke-
szítést elvállalja isk. ta-
nitó, ki zongorát és né-
metet is tanít. Cim a ki-
adóban.

Felelős szerkesztő:

Dr. Hegedűs Loránt

Kiadó:

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.t.